

bam, si moramo predvsem biti na jasnem, katero in koliko splošnega znanja je potrebno kmečki deci ter koliko strokovnega znanja lahko nudi ljudska šola kmečkemu naraščanju.

—l »Zahteve kmetijske zbornice.« Pod tem naslovom prinaša Večernik od 2. I. resolucije z zasedanja Kmetijske zbornice med drugim sledečo: Ljudskošolski zakon je treba temeljito izpremeniti ter prenesti vso upravo ljudskih šol na banovine ter v njihovem okviru decentralizirati.

—l »Naše šolstvo v letu 1940.« je naslov članka v Slovencu od 3. I. V tem članku piše med drugim tudi: Slovenija potrebuje še 250 učiteljev. Značilno za vse prejšnje režime je bilo to, da je bilo več let izredno mnogo abiturientov učiteljskih šol brez službe. Na službe je čakalo nad 700 učiteljskih abiturientov in nekateri so morali čakati na zaposlitve že po več let. Pred leti se je stalno pisalo o vprašanju brezposelnih učiteljev in je bilo to eno

izmed najbolj bolečih socialnih vprašanj med nami. Toda v zadnjih letih se je položaj v tem oziru izredno izpremenil. Nastavljenih je bilo zlasti v zadnjih letih toliko učiteljev in učiteljic, da je brezposelnost izginila in ugotovljeno je bilo celo, da primanjkuje v Sloveniji še 250 učiteljev in učiteljic.

Šolski radio

—r. Torek, 14. januarja 1941., ob 15.15: Božične pesmi. Pevski nastop II. dekliške meščanske šole v Ljubljani; vodi gđ. Marija Laharnar.

—r. Petek, 17. januarja 1941., ob 11. uri: Kako in kje je Boža dobila kožušek; g. Mirko Demšar.

—r. V kmetijskem radiu bo v nedeljo, 12. januarja, ob 17. uri predaval g. inž. Jože Erpič: Pomen mlekarke organizacije.

Mladinska mafica

—mm Opozarjamo učitelje — pisatelje, da poteče rok za udeležbo pri natečaju za knjižno realne vsebine 15. januarja t. l. Rokopisi, ki dosepejo po tem roku, ne pridejo več za nagrado v poštev.

—mm Pošle so sledeče knjige: Pipan: Kako smo delali radio; Ribičič: Miklavževa noč; Naš rod, V. letnik 1933/34, in v celo platno vezani izvodi dr. Čermeljeve knjige: Nikola Tesla. Broširani in v polplatno vezani izvodi te knjige pa so še v zalogi

—mm Peta številka »Našega roda« je izšla s prav bogato in pestro vsebino. Številka je posvečena Cvetku Golarju, ki ga naša mladina pozna po pesmih polja in po ruskih pravljicnih motivih. Ekspedicija se bo vršila 9. in 10. t. m., tako da bo list 13. že na šolah

—mm Opozarjamo učiteljstvo prvih razredov na 6. zvezek Cicibanove knjižnice. Knjižico je uredil Josip Ribičič, ilustriral Milko Bambič. Cena 2 din.

Stanovska organizacija JUU

Dabilia

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V ORMOŽU bo zborovalo v soboto, 18. januarja, ob 9. uri v Ormožu. Poleg običajnih točk bo podano poročilo o banovinski skupščini in predavanja: 1. Ob tridesetletnici smrti Tolstaja. 2. Jetika, ljudska bolezen. — Pridite! Posebnih vabil ne bo. — Belšak, preds.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO KAMNIK bo imelo svoje prihodnje redno zborovanje v soboto, 18. januarja 1941 ob 9. uri v šoli v Domžalah. Dnevni red: 1. Poročilo društvenih funkcionarjev. 2. Poročilo o banovinski skupščini. 3. Razgovor o aktualnih šolskih vprašanjih. 4. Predavanje Viljama Kunsta, ravnatelja meščanske šole na Rakeku: »O elektriki v sodobni šoli«. 5. Slučajnosti.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO MARIBOR — LEVI BREG bo zborovalo v soboto, dne 18. t. m., ob pol 10. uri dop. v krčevinski šoli. Razen običajnih točk je na dnevnem redu poročilo delegata o banovinski skupščini, kot pedagoško didaktična točka pa »Naša višja ljudska šola« in sicer v obliki razgovornih poročil. Tov. člani(-ice) vabimo, da se vsaj z vsake šole javi en(-a) poročevalec(-ka), ki poroča o svojih pogledih. Prosimo, da vsaka šola do 15. t. m. predsedstvu javi poročevalca. Tov. člani odbora naj pridejo isti dan ob 8. uri k seji! Ne zabimo na redno plačevanje članarine, ki si jo v današnjih težkih časih moramo v pravem pomenu besede pritrigati — od svojih bornih plač kot stanovsko zavedni člani JUU! — Odbor.

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LAŠKO je zborovalo — ob udeležbi 65 članov dne 14. decembra 1940 ob 8. uri v prostorih ljudske šole v Laškem. Zbora se je udeležil tudi tov. nadzornik Vranc ter novi sreski načelnik Bizjak Andrej, ki ga tov. predsednik pozdravi s približno sledečimi besedami: »Gospod načelnik! Komaj šest tednov je minilo, odkar ste prišli v naš srez in že ste — brez tako običajnih opravičil: nimam časa; uživljam se v službo! itd. pokazali izredno zanimanje za našo stvar ter ste se podali na teren, v mislih mi je otvoritev nove šole v Turju pred mesecem dni. Tudi danes ste se odzvali našemu vabilu, da se s svojim učiteljstvom spoznate. In kje? V šoli; pri njegovem organizacijskem delu in ne — kot se tako mnogokrat dogaja — v uradni predsobi, pred postrojeno vrsto podanikov, z rokavico na levi roki, na desni pa ne. Hvala vam! Vsi, vam uradno podrejeni učitelji niso le uradniki, temveč so narodni učitelji — vzgojitelji, ki so s svojim delom v srezu zajeli narodovo središče in se ljudstvu približali tako, da je naše šolstvo vam lahko v ponos — narodu in domovini pa v korist!« Ko ga je tov. predsednik prosil še pravične zaslombe, se je g. načelnik, vidno zadovoljen, zahvalil učiteljstvu za njegov pozdrav in delo ter navzočim želel, poleg srečnega novega leta, zvišanje službenih prejemkov. (Odobranje!)

Nato se je spominal tov. predsednik bivšega sreskega podnačelnika G. Orožima, ki je bil postavljen za podnačelnika v Rogatec. Ob slovesu mu je društvena uprava po-

dala tudi poslovilno pismo. Gospod načelnik Orožim je poslal tov. predsedniku simpatično pismo, ki se — ob velikem zadovoljstvu navzočih — prečita na zborovanju. Nato je zbor komemoriral tov. J. Rakovo, tov. predsednik je čital k odlikovanju Trboveljskega mu slavčku ter tov. blagajniku Grozniku. — Pristopili sta k društvu dve kolegini, ki ju pozdravljamo, izstopil pa je upokojeni tov. Vrdovec.

Po uvodnih formalnostih je poročal, v posebnem referatu, tov. Vranc — o temeljih šolstva v obče, s posebnim ozirom na razvoj in napredek vzgoje in pouka v laškem okraju. Na znanih paralelah iz njegovih »Osnov« je pokazal dinamiko časa in pedagogike ter sozvočje s prizadevanji in hotenjem pri nas. Sodobnost zahteva od šolskega dela mnogo več in to do celote upravičeno, celostno šolsko delo je utemeljeno in izvedljivo. Poslušalci so vzeli njegovo strokovno in prepričevalno izvajanje z odobravanjem k znanju.

Nato je poročal nadvse objektivno o poteku banovinske skupščine tovariš Rihar. O vsem, kar se je skuhalo okrog nje in po njej pa sta članstvo stvarno obvestila tov. predsednik in podpredsednik Kimovec. Vnela se je živahna debata, v katero so posegli tov. Kimovec, Pavčič, Lunder, Pahor, Tori, Bezeljakova, Hofbauer ter s pritrjevanjem mnogokrat celotno članstvo.

Sklepi: 1. Zbor ugotavlja, da so naši delegati na X. ban. skupščini dne 19. okt. 1940 pravilno tolmačili naše predloge in dosledno zastopali v njih izrečene misli, zato jim je izglasovana soglasno — zaupnica.

2. Zbor soglasno zahteva, da se objavi v celoti poslan društveni popravek »Po skupščini«, ki je bil uredniku »Učit. tovariša« dostavljen dne 6. nov. 1940 ter s tem zavrta in ne jemlje k znanju dopisa Sekcije JUU št. 590/40141, od 7. dec. 1940.

3. Zbor se strinja z »Odgovorom« naših delegatov v 14. št. »Učit. tov.«, ki se nanaša na uvodnika v 9. in 10. št. »Učit. tov.«, ker smatra napad nanje za napad na članstvo, ki so ga zastopali.

4. Zbor se soglasno pridružuje resoluciji Učit. društva Maribor desni breg (objavljeni v 16. št. »Učit. tov.«) pod točkami: 1., 2., 3. a, b, c, č, d, e, f, g, h, i in 4.

5. Soglasno izjavljamo, da je neutemeljeno in neupravičeno sumničenje, da so delavci »Učiteljskega pokreta« iniciatorji akcije o znižanju proračuna. Vsak pokretaš je — upamo — istočasno polnopravni član svojega društva in sme imeti svoje mnenje o vseh vprašanjih, ki zadevajo organizacijo. Prav delavci »Učiteljskega pokreta« dokazujejo s svojim delom, da so med najbolj konstruktivnimi člani organizacije.

6. Naše društvo je vedno točno plačevalo Sekciji svoj društveni davek, a vodi borbo po zvišanju članarine že več let.

Končni sklep: V primeru, da Sekcija naši želji ne zadosti v polni meri, naj uprava takoj skliče zborovanje v Zidani most, na katerega se povabi tudi odposlanca sekcije.

Tov. Torelli poroča, da imamo v srezu 105 članov SSM. Predlog tov. predsednika, da postanemo obvezni člani SSM, bo podrobno obravnavan na prihodnjem zborovanju, ter na to že danes opozarjamo vse članstvo.

Tov. Rihar poziva končno članstvo, da se udeleži smučarskega tečaja za učitelje laškega sreza, ki bo med božičnimi počitnicami na Mrzlici (od 2. do 7. jan. 1941).

Tov. predsednik zaključil, želeč vsem srečo v novem letu, uspel in številni, tri ure trajajoč zbor z željo, da na prihodnje zborovanje v Zidani most vsi!

Mahkota Milan,
predsednik.

Urbajs Alojzija,
tajnica.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA — MESTO je zborovalo v četrtek, 12. decembra 1940 dopoldne v telovadnici II. deške ljudske šole na Cozjovi cesti. Izredno velika udeležba je najboljši dokaz, kako so nam zborovanja, ki so bila z odredbo kraljevske banske uprave Pov. II./2 št. 5743/1 od 6. junija 1940 zabranjena, prav v teh časih nujno potrebna.

Ob otvoritvi zborovanja je predstavil predsednik zastopnika policijske uprave g. Brezana, pozdravil navzoče, imenoma mest. šol. nadzornika g. Fr. Ločniškarja, nato pa prečital odredbo kraljevske banske uprave Pov. II./2 št. 5743/11 z dne 20. IX. 1940, s katero so zopet dovoljena zborovanja, sestanki in posveti pod pogojem, da se na teh razpravlja samo stanovske in strokovne zadeve. Temu je dodal še pojasnilo, da spadajo k stanovskim zadevam vprašanja namestitev, premestitev, postavitve šol, upraviteljev, napredovanja, naš gnotni položaj in drugo. Pod strokovne zadeve spadajo vsa vprašanja iz šolskega in organizacijskega področja.

Poročilo o banovinski skupščini je podal tov. Zor, ki je pojasnil delo posameznih odsekov in podrobno delo glavne razprave na skupščini, ki je trajala pozno v noč. Poročilo je bilo sprejeto z odobravanjem.

Sledilo je predavanje g. prof. dr. R. Kolarica o pouku materinščine v ljudski šoli. Uvodoma je omenil predavatelj nedostatke ljudskošolskih čitank, premalo učnih ur za jezikovni pouk in preveč šolskih nalog. Na osnovi predpisanega učnega načrta je podal pregledna navodila za pouk materinščine v posameznih razredih, kolikor potrebuje otrok za nadaljnji študij in poznejše življenje. Z ozirom na nedostatke, ki se opažajo pri otrocih v govoru, čitanju in pisavi, je dodal še strokovno pojasnilo o načinu poučevanja (globalna, analitična in sintetična metoda), ki se sedaj uporablja pri jezikovnem pouku.

Predavanju je sledila daljša debata, tekom katere je pojasnil predavatelj še marsikako zanimivo vprašanje. Ob sklepu se mu je predsednik zahvalil za podana navodila, ki so bila z odobravanjem sprejeta.

Po kratkem odmoru je podal predsednik pregledno situacijsko poročilo. Poročilo je sledila splošna razprava. Med drugim je bilo odobreno stališče vodstva sekcije v pogledu razmerja med centralnim odborom JUU in Zvezo hrvatskih učiteljskih društev.

Vek. Mlekuž, preds. Josip Mihelič, taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — ZAH. DEL je imelo 14. decembra 1940 izredni občni zbor v Ljubljani.

Tov. predsednik se je uvodoma spomnil smrti našega prosvetnega ministra, g. dr. Antona Korošca, katerega spomin je članstvo počastilo z enominutnim molkom.

V svojem poročilu tov. predsednik omenja, da je bila iz našega sreza premeščena tov. Vončina Elizabeta, ki nam je od lanske izvolitve v upravni odbor nad vse vestno in marljivo vodila društveno blagajno. Za nje delo se ji pošlje zahvalno pismo. Odpadlo je še nekaj drugih članov, od katerih so odšli trije na pedagoško šolo v Zagreb, ena tovarišica je bila premeščena drugam, ena pa je izstopila iz neznanega vzroka. — Novovstopivših članov ta mesec nimamo. Naše društvo šteje sedaj 95 članov.

Tajnica prečita poročilo o zadnjem občenem zboru. Nato še došli dopis, v katerem sekcija sporoča, da so zopet dovoljena naša zborovanja in pod kakšnimi pogoji se smejo vršiti.

Novi blagajnik, tov. Fatur Josip, poroča o stanju ročne blagajne in o stanju denarja v poštini hranilnici. Članarina se plačuje redno. Vendar pa želi, da bi imele vse šole stalne poverjenike za pobiranje in odpošiljanje članarine. Članarina naj se plačuje po možnosti za mesec naprej, ker mora tudi društvo svoje obveznosti sekciji in centrali nakazati že v začetku mesca.

Tov. Fatur poda nato še poročilo o poteku sekcijske skupščine, na kateri je zastopal naše društvo kot delegat. Poročilo je bilo jako izčrpno, v njem je podal tudi rezultate naših predlogov in opisal natančneje delo v odsekih kamor sta bila dodeljena tov. predsednik in on.

Temu je sledilo predavanje tov. Mlekuža: Preizkušnja zmogljivosti otrok v II. razredu osnovne šole. Predavanje je bilo vzeto iz njegove lastne prakse. Rezultate, ki nam jih je orisal, je dosegel in ugotovil sam z lastno preizkušnjo otrok. Ta način določevanja umskih sposobnosti otrok je dostopen vsakemu učitelju. S seboj je imel tudi zvezek, kamor si je zapisoval rezultate posameznih preizkušenj. Zvezek je krožil med članstvom, ki si ga je z zanimanjem ogledovalo.

Ker je v upravi, zaradi premeščene tovarišice blagajničarke nastala vrzel, je blagajništvo prevzel tov. Fatur Josip, v upravo pa je prišel prvi od namestnikov Remškar Franc. Od namestnikov je odšla na pedagoško šolo v Zagreb tov. Gabrova, tako da sta v namestništvu manjkala dva člana. Tov. predsednik predlaga tov. Antona Uršiča iz Horjula in tov. Česnik Marijo iz Polhovega Gradca. Članstvo je predlog sprejelo. Tako so sedaj namestniki za upravni odbor: Weber Franja, Uršič Anton in Česnik Marija.

Popoldne je bil prijateljski sestanek pri Košaku. Od 95 članov jih je prisostvovalo zborovanju 69.

S. Vrhovc, preds. N. Zupančičeva, taj.

Učiteljska fiskarna

—t V Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani in v njenih podružnicah v Celju in Mariboru si boste lahko nabavili banovinske zvezke za šolske naloge, ki so vpeljani namesto državnih. — Risanke niso predpisane, zato uporabljajte one, ki jih izdeluje in prodajajo naše knjigarne.

—t Za pouk zgodovine in zemljepisja si nabavite zgodovinske in zemljepisne sličice. Serija 30 zgodovinskih ali 30 zemljepisnih slik stane 4 din.

Novosti na knjižnem trgu

—k Ana Wambrechtsamer: »Danes grofje celjski in nikdar več«, Zgodovinski roman. — Založba »Naša knjiga« v Ljubljani 1940. Cena v platno vezani, okusno opremljeni knjigi din 120,—. Celjski grofje in z njimi povezana usoda Veronike Deseniške je brez dvoma privlačno gradivo za literarno obdelavo. Obdelali so ga že Jurčič, Zupančič, Novačan, Kreft, toda še vedno je mnogo zanimivega, neugotovljenega in umetniško neoblikovanega v tem zgodovinskem gradivu. In morda tudi ta novi roman Ane Wambrechtsamerjeve, ki je sedaj izšel v slovenskem prevodu, ni zadnje delo, ki ima za osnovo zgodovino celjskih grofov. — Pisateljica, ki je bila po rodu iz Planine pri Brezicah, je napisala ta roman v nemščini. Prevedel ga je prof. Niko Kuret. — V obliki kronike pisano 492 strani obsega-joče delo je zanimiv doprinos literarne obdelave dobe grofov Urha in Friderika ter Veronike Deseniške. Kod zgodovinsko delo predstavlja novo verzijo, a kot roman zanimivo čtivo.

TELEFUNKEN

Modeli za 1941

Popularni Telefunken-ov super 054 GWK

To je popoln super z novimi jeklenimi elektronkami. Nove »U«-elektronke prihranijo mnogo toka, ne da bi zmanjšale učinek kakovosti.

Din 3700'—

054 GWK

Telefunken-ov velesuper 076 WK/GWK

Velesuper z ogromno rezervno energije. Opremljen je s 6 jeklenimi elektronkami. Ima 8 vglasilnih krogov, dvojno prestavo za iskanje postaj, magično oko in NAWI-membrano.

Din 5700'—

076 WK/GWK

Telefunken-ov specialni super 065 WK/GWK

Koncertni super s 5 jeklenimi elektronkami, 6 vglasilnimi krogi in z magičnim očesom. Aparat ima veliko rezervno energije ter izborno izravnavo fadngov. Elegančna kasetna iz orhovine.

Din 4800'—

065 WK/GWK

Telefunken-ov največji super D 707 WKK

Razkošni super s 7 jeklenimi elektronkami in 7 vglasilnimi krogi. Predstopnja s posebnim vhodnim krogom. Ima napravo za avtomatično nastavitev postaj s 10 tipkami ter dvojne kratke valove od 13,7 m dalje. Opremljen je z vsemi tehničnimi odlikami. Izhodna energija 8 vatov.

D 707 WKK
Din 8650'—

„RADIO“, družba z o. z. v LJUBLJANI

Zimski plašči,

kostumi, komplet,
obleke in bluže
samo zadnje novosti
v največji izbiri pri

Elite

Prešernova ulica 7-9
Ljubljana